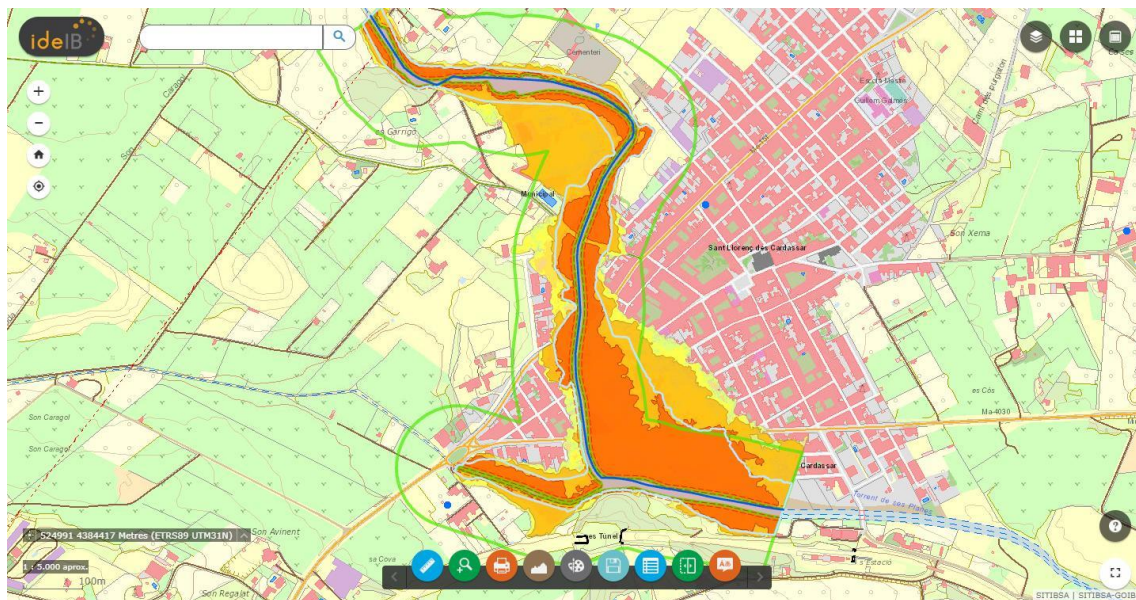

APRELEM LES LLIÇONS DE LA NATURA?

Durant el dia d'ahir 9 d'octubre, i arran de les fortes pluges que van caure al terme de Sant Llorenç des Cardassar, a l'est de l'illa de Mallorca, es va produir el desbordament del Torrent d'en Begura de Saumà afectant tot el nucli urbà, amb un balanç a hores d'ara de deu persones mortes, un menor desaparegut i grans pèrdues econòmiques.

La pregunta que ens fem és: Aprenem les lliçons de la natura? La resposta és que no. L'esdeveniment succeït ahir té unes característiques molt similars a les inundacions catastròfiques que es van patir el 6 de setembre de 1989 Sant Llorenç, Felanitx i Campos en el Llevant de Mallorca. Tres persones van morir llavors atrapades en el soterrani d'un hotel a Portocolom, construït sobre el llit del torrent, i sense llicència d'apertura. Es va declarar la zona com a zona catastròfica i els danys materials per cases inundades, cotxes, embarcacions, es van quantificar en 30.000 milions de pessetes. Durant tot el mes de setembre d'aquell any van continuar les inestabilitats meteorològiques a Mallorca i encara es van produir diversos episodis de pluges intenses, inundacions, talls de carreteres i rescats de persones.

Per què no aprenem la lliçó? Perquè 30 anys més tard es segueix urbanitzant i construint en zones conegudes com inundables i cartografiades com a tal. Observant la insuficient secció del primer pont del torrent a l'entrada a Sant Llorenç és fàcil entendre el procés que va esdevenir un cop aquest va obstruir-se, desviant la inundació cap a les cases que trobava al seu pas. El torrent estava canalitzat en el seu pas per la població i això no ha servit de res, més aviat al contrari, donava una falsa sensació de seguretat.

Mapa d'inundabilitat de Sant Llorenç amb indicació de les zones amb risc potencial significatiu d'inundació. Amb color taronja fort s'indica la inundació per un període de retorn de 10 anys, amb taronja clar la de 100 anys i amb groc la de 500 anys. (Font: Infraestructura de Dades Espacials de les Illes Balears - idelB)

I a Catalunya? És bo recordar avui que el 3 de novembre de 2015, i arran de les fortes pluges que van afectar el terme municipal d'Agramunt, es va produir el desbordament del riu Sió, inundant una residència d'avis, amb el resultat tràgic de 4 persones que van perdre la vida.

L'informe RISKCAT sobre els riscos naturals a Catalunya, presentat el 2008, ens diu que el 15% del sòl urbanitzat a Catalunya es situa en zona inundable. Es tracta d'àrees on les edificacions ja estaven construïdes abans de la normativa actualment vigent que prohibeix edificar en zones inundables. La principal feblesa en la bona gestió d'aquests riscos naturals la trobem en els errors o en la manca de decisions adequades en relació al territori, a l'urbanisme i a les infraestructures. Durant moltes dècades no es va considerar ni en la planificació territorial, ni en l'urbanisme, el **factor d'exposició al risc**. En aquest aspecte, la Llei d'Urbanisme 3/2012 (refosa en Decret legislatiu 1/2010) i el seu Reglament regulen la prohibició d'edificar i urbanitzar en zones exposades a riscos naturals, fent un èmfasi especial a les zones inundables.

Des de l'[Observatori del GeoRisc](#) recomanem que els municipis catalans tinguin estudis que analitzin les amenaces existents, disposin de mapes de riscos geològics a escala adequada, i que els incorporin i els apliquin en els seus Plans d'Actuació Municipal així com en els seus Plans d'Ordenació Urbanística Municipal. És indispensable que actuïn en conseqüència per tal de minimitzar el risc geològic a les zones on l'urbanisme ja està consolidat i cal descartar al desenvolupament urbanístic futur aquelles zones de major perillositat.

Xavier Cuello Vivas
Vicepresident del Col·legi de Geòlegs de Catalunya
Coordinador de l'Observatori del GeoRisc